

ДРЖАВНИ УНИВЕРЗИТЕТ У
НОВОМ ПАЗАРУ

DRŽAVNI UNIVERZITET U
NOVOM PAZARU

ЕТИЧКИ КОДЕКС НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

ДОБРА НАУЧНА ПРАКСА

Good Scientific Practice

Нови Пазар, септембар 2022. године

ДРЖАВНИ УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ ПАЗАРУ

Нови Пазар, Вука Караџића 9

Број: 2793/22

Датум: 26. 09. 2022. године

На основу члана 65. став 7. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Србије“, бр. 88/17, 73/18, 27/18- др. закон, 67/19, 6/20- др. закони, 11/21- аутентично тумачење, 67/21 и 67/21- др. закон) и члана 76. став а тачка 17. Статута Државног универзитета у Новом Пазару, Сенат ДУНП на седници одржаној дана 26.09.2022. године, доноси

І ДЕО

СМЕРНИЦЕ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ДОБРЕ НАУЧНЕ ПРАКСЕ

ОПШТИ ПРИНЦИПИ

Члан 1.

Научно-истраживачки рад доприноси акумулацији нових знања и развоју друштва у целини. Научни радници (наставници, асистенти, сарадници, студенти докторских, мастер, академских и струковних студија) на Државном универзитету у Новом Пазару обавезни су да свој научно-истраживачки рад, као и одбрану докторског, мастер и дипломског рада, спроводе у складу са принципима Добре научне праксе (*Good Scientific Practice*), која подразумева следеће:

1. Избор теме истраживања треба да буде у складу са најновијим научним достигнућима и образложен наводима научне литературе.
2. Дизајн студије и избор метода треба да буду документовани и у складу са етичким стандардима.
3. Процедуре спровођења истраживања и добијени резултати треба да буду документовани и чувани на начин који омогућава проверу њихове тачности.
4. У свим фазама научно-истраживачког рада, од постављања хипотезе до публиковања резултата истраживања, треба применити критичност и егзактност.
5. Резултати истраживања објављују се у научним часописима, на научним скуповима, у монографијама и другим видовима научне комуникације. Објављивање је неизоставан део научног процеса за који су одговорни сами истраживачи.

ФОРМИРАЊЕ ИСТРАЖИВАЧКИХ ГРУПА

Члан 2.

У циљу реализације истраживања, научни радници се удржују у истраживачке групе. У оквиру истраживачких група, сваки од чланова доприноси одређеној фази научно-истраживачког рада: постављање хипотезе и дефинисање циљева истраживања, методолошка реализација истраживања, обрада и тумачење добијених резултата и презентовање резултата научној јавности. За прецизно и одговорно дефинисање одговорности појединих чланова истистраживачких група препоручују се следећа правила:

1. Истраживачке групе чини одређени број учесника, од којих сваки има јасно дефинисан задатак.
2. Чланови истраживачке групе обавезни су да поштују принципе добре научне праксе и да у вези са свим питањима реализације циљева истраживања и финализације научног рада сарађују са колегама и руководиоцем групе.
3. Спроведене методе и добијени резултати истраживања у оквиру научноистраживачке групе су поверљиви све док се не прикажу научној јавности.
4. Руководиоци истраживачких група су научни радници са вишим наставним и/или научним звањима. Дужност руководиоца је да одреди тему истраживања, постави одређене постулате у складу са изабраном темом, предложи методологију истраживања, координира радом групе и прати реализацију предвиђених постулата и циљева, одговара за рад свих чланова групе, обезбеђује услове за реализацију истраживања, обезбеђује потребну едукацију сарадника и заступа групу пред вишим организационим структурама.
5. Руководилац је дужан да упозори истраживаче на могуће штетне здравствене ефекте коришћене методологије и да обезбеди одговарајуће мере заштите на раду.
6. Руководилац истраживачке групе је дужан да обезбеди стваралачку атмосферу, колегијалну сарадњу и решавање евентуалних конфликта унутар истраживачке групе, који ремеће реализацију истраживања. Уколико је потребно, о конфликтима унутар истраживачке групе треба обавестити шефа департмана или продекана за науку Државног универзитета у Новом Пазару.
7. Руководилац истраживачке групе одговоран је за квалитет тумачења резултата и даје одобрење за њихово презентовање научној јавности.

-
8. Када је у питању израда докторске дисертације ментор мора имати референце из научне области којој припада тема докторске дисертације и испуњавати друге услове из Правилника о избору ментора Државног универзитета у Новом Пазару.

ЗАДАЦИ И БРИГА О НАУЧНОМ НАРАШТАЈУ

Члан 3.

Сви сегменти наставно-научног рада и образовања младих научника на Државном универзитет у Новом Пазару треба да се базирају на принципима Добре научне праксе. Руководиоци истраживачких група и ментори обавезни су да упознају младе сараднике са принципима Добре научне праксе одмах по приступању научноистраживачком раду. Такође су обавезни да својим личним примером буду узор младим научницима у погледу научног поштења и поштовања принципа Добре научне праксе у истраживачком раду.

Рад са младим сарадницима подразумева и следеће:

1. Научни нараштај има право на сталну и редовну помоћ старијих истраживача, која се спроводи кроз менторски рад и руковођење истраживачким тимом. Ментор или руководиоца истраживачког тима обавезни су да раде одговорно и колегијално. Рад младог истраживача у оквиру научних програма мора да буде јасно дефинисан и документован.
2. Обавезе ментора и руководиоца истраживачке групе према младим истраживачима су следеће: упознавање са облашћу истраживања, дефинисање теме истраживања, пружање смерница за преглед научне литературе, методолошка подршка истраживања, обезбеђење материјалних услова за извођење истраживања, подстицање развоја научне мисли и поштовање слободе научног стваралаштва младог истраживача.
3. Млади истраживачи су обавезни да учествују у свим облицима активности везаним за реализацију наставно-истраживачког програма, да у спровођењу научно-истраживачког рада поштују принципе Добре научне праксе и да се понашају у складу са смерницама и захтевима ментора и/или руководиоца истраживања. Такође су обавезни да самостално или на захтев ментора и/или руководиоца истраживања редовно усмено, а по потреби и дописом, подносе извештаје о току свог истраживачког рада.

ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА РАДА У ЛАБОРАТОРИЈИ

Члан 4.

1. За спровођење истраживања по стандардизованим радним поступцима и обезбеђење траженог, односно задатог квалитет рада у лабораторијама, неопходно је обезбедити одређене услове у погледу опреме, репроматеријала и стручног надзора.
2. На Државном универзитету у Новом Пазару правила за спровођење квалитета истраживачког рада треба да буду усаглашена са међународним препорукама (*Good Laboratory GLP*) и ISO стандардима. Спровођење и контрола реализације донетих правила, као и координација са националним и интернационалним институцијама за праћење и контролу квалитета поверава се једној особи или тиму које именује Ректор универзитета.
3. Унутар истраживачке групе, контрола квалитета рада у лабораторији може се поверити једној научно компетентној особи коју именује Ректор универзитета.

ЧУВАЊЕ И ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ И ПОДАТАКА

Члан 5.

1. Све фазе истраживачког рада треба да буду евидентиране и документоване у форми записника, дневника рада, протокола и слично. Ови документи се чувају најмање 10 година у електронској и/или писаној форми код руководиоца истраживачке групе.
2. Примарни подаци који су основа за објављивање научних публикација чувају се најмање 10 година у електронској и/или писаној форми код руководиоца истраживачке групе и истраживача.

АУТОРСТВО И ОРИГИНАЛНОСТ НАУЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 6.

1. Ауторство и коауторство у научној публикацији остварују искључиво они истраживачи који су:
 - значајно допринели концепцији и дизајну истраживања или студије, прибављању података, анализи и интерпретацији података.
 - непосредно учествовали у реализацији истраживања.
 - учествовали у састављању рукописа или његовој критичкој ревизији, дајући тиме значајан интелектуални допринос.

2. Прибављање финансијских средстава или генерално надгледање рада истраживачке групе не обезбеђују ауторство или коауторство у публикацији. Сви други истраживачи који су допринели раду, а нису остварили ауторство или коауторство, треба да буду поименично наведени са описом њихове улоге у захвалници публикације.
3. Ауторство и редослед коаутора публикације заснован је на заједничкој одлуци свих коаутора, осим у случају часописа који изричито захтевају да редослед аутора буде по абecedном реду. Коаутори треба да буду спремни да оправдају редослед по којем су наведени.
4. Означавање публикације као "Оригинални рад" односи се искључиво на прво објављивање нових запажања или експерименталних резултата. Вишеструко публиковање истих резултата није дозвољено, уколико није изричито наведено да је у питању већ објављен или за другу сврху искоришћен рад.
5. Налази других аутора, било да говоре у прилог или против постављене хипотезе, морају бити коректно цитирани.
6. Ако се појединац сагласи да буде наведен као коаутор, преузима одговорност за публикацију у целини, чак и у случају да је његов прилог само део публикације.
7. Уколико су истраживачи без своје сагласности наведени као аутори или коаутори у некој публикацији и није им омогућено да дају накнадну сагласност, могу се жалити дотичном часопису. Ако и после сазнања да су увршћени као аутори или коаутори пропусте да се дистанцирају, сматра се да су дали накнадно одобрење, што носи са собом ауторску или коауторску одговорност за дату публикацију. Питања која се односе на поступак заштите интелектуалне својине регулисана су Законом: *Закон о ауторском и сродним правима* и *Закон о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима* („Службени гласник Републике Србије“, број 104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016 и 66/2019).

II ДЕО

ПОСТУПАК УТВРЂИВАЊА ПОВРЕДЕ ПРАВИЛА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА - Добре научне праксе

Члан 7.

Учесници у научно-истраживачком раду Државног универзитета у Новом Пазару обавезни су да се придржавају принципа Добре научне праксе, да чувају углед Универзитета и да поштују у свему правила прописана овим Етичким кодексом научно-истраживачког рада.

У случају непоштовања правила прописаних Етичким кодексом научно-истраживачког рада на Државном универзитету у Новом Пазару спроводи се поступак утврђивања повреде Етичког кодекса – Добре научне праксе на начин и по поступку који је утврђен овим актом.

ОДБОР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ ЕТИКУ

Члан 8.

Одбор именован од Сената као стални помоћни орган, састоји се од 7 чланова и то:

- 5 чланова који се бирају из реда наставника одговарајућег научног звања на Универзитету - на предлог ректора Универзитета (1 члан) и сваког научно - стручног већа Универзитета (4 члана) и
- 2 члана из реда студената које именује Сенат Универзитета на предлог Студентског парламента.

Чланови Одбора су неутралне, компетентне, независне особе са највишим научним или наставним звањем, објективно доказаног угледа и моралних квалитета. Члановима Одбора могу да се обрате сви запослени на Државном универзитету у Новом Пазару како би се посавetoвали о спровођењу принципа *Добре научне праксе*, као и о начинима решавања конфликта насталих услед повреде *Етичког кодекса за научноистраживачки рад*.

Одбор има саветодавну улогу, али и право да утврди чињенице и донесе мишљење о томе да ли је дошло до кршења принципа *Добре научне праксе*. Када процени да је то неопходно, Одбор има право да покрене поступак утврђивања повреде Етичког кодекса научно-истраживачког рада и да донесе следеће мишљење:

- повреда Етичког кодекса научно-истраживачког рада је утврђена или
- повреда Етичког кодекса научно-истраживачког рада није утврђена

О утврђеним чињеницама Одбор обавештава Ректора Државног универзитета у Новом Пазару.

Током рада Одбор мора да се придржава принципа поверљивости, те нема право да обавештава треће лице, да покрене правни поступак, нити да изриче казнене мере.

Одбор је дужан да Сенату Државног универзитета у Новом Пазару подноси годишњи извештај о свом раду.

Чланови Одбора из реда наставника се именују на три године, а могућ је и реизбор за још један мандат. Мандат представника студената траје годину дана.

АКАДЕМСКИ ИНТЕГРИТЕТ (АКАДЕМСКА ЧЕСТИТОСТ)

Члан 9.

Повредом принципа *Добре научне праксе* сматра се:

1. Измишљање и кривотворење резултата (неистинито приказивање података и извора, било прећуткивањем релевантних извора, доказа и текстова или манипулацијом подацима, изворима, приказима, прилозима, графиконима и сл.)
2. Давање погрешних и нетачних података о себи или другима приликом конкурсисања за одређено звање или у току поступка за избор у звање, приликом конкурсисања за пројекте и у контактима са јавношћу, било да је особа кандидат или члан комисије која врши избор.
3. Неовлашћено коришћење дела неког аутора чије је ауторско право заштићено, односно, представљање туђих идеја или туђег рада, у целини или деловима, без навођења изворног ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, (плагијат).
4. Аутоплагирање тј. вишеструко публикување истих резултата, у деловима или у целости, свог раније објављеног или за другу сврху искоришћеног рада као новог и оригиналног, уколико није изричито наведено да је у питању већ објављен или за другу сврху искоришћен рад.
5. Лажно ауторство тј. навођење као аутора лица које није учествовало у изради рада.
Неовлашћено публикување или омогућавање неовлашћеног приступа трећем лицу у фази када дело, проналазак, хипотеза, научни садржај или истраживачка полазна основа још нису објављени.
6. Употреба ауторства или коауторства неке друге особе без њене сагласности.
7. Измишљање или преправљање препорука и лажно представљање академских достигнућа.
8. Оштећење или уништавање апарата, документације, *hardware-a*, *software-a*, хемикалија и осталих ствари које су другом истраживачу потребне за вршење експеримента.
9. Оштећење или крађа књига, рукописа, архива, података.

Саучесништво у недозвољеном научном понашању огледа се у:

1. Активном учешћу у недозвољеном понашању других.
2. Непријављивању сазнања да је други извршио фалсификовање.
3. Коауторству у фалсификованим публикацијама.
4. Грубој немарности при вршењу надзора.

5. Прикривању чињеница од значаја за рад и статус истраживачке групе, Департмана и Универзитета.

**ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА ЗА ПРИЈАВУ СЛУЧАЈЕВА ПОВРЕДЕ ПРАВИЛА ЕТИЧКОГ
КОДЕКСА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА**

Члан 10.

У случају конкретне сумње на повреду правила Етичког кодекса научно-истраживачког рада покреће се поступак пријаве Одбору за професионалну етику Државног универзитета у Новом Пазару. Ово право има и оно лице које сматра да је изложено сумњи за повреду правила Етичког кодекса научно-истраживачког рада. Пријава, поткрепљена доказима, подноси се у писаној форми са потписом подносиоца.

Захтев за утврђивање неакадемског понашања (у даљем тексту: захтев) могу поднети запослени на високошколској установи, студенти и друга физичка лица (у даљем тексту: акузатори), као и органи и тела високошколских установа и научноистраживачких организација, када постоји основана сумња да је рад другог лица настао као резултат неког од облика неакадемског понашања.

Захтев мора бити образложен и мора да садржи доказе који указују на неакадемско понашање.

Захтев мора да садржи личне податке и потпис подносиоца захтева, с тим да су ти подаци поверљиви, уколико подносилац то затражи.

Захтев се подноси Одбору високошколске установе у којој је лице против кога се подноси захтев запослено или је било запослено, завршило студије, односно одбранило рад (у даљем тексту: матична установа).

У случају коауторства наставно-научних радника из две установе или већег броја установа, поступак се спроводи у високошколској установи која остварује већи удео у средствима којима се финансира пројекат у оквиру којег је настао рад чији је интегритет предмет поступка.

Ако је захтев уредан, Одбор у року од осам дана од дана његовог пријема доставља захтев лицу против кога је поступак покренут, ради писаног изјашњења у року од наредних 15 дана. Достављање је могуће и путем електронске поште. Уколико Одбор закључи да лице против кога је поступак покренут избегава да прими захтев, односно да се о њему изјасни, донеће, у року не краћем од 25 и не дужем од 30 дана од дана када јој је захтев достављен, закључак да постоји основана сумња на постојање неакадемског понашања.

У случају да је сумња на постојање неакадемског понашања неоснована, даје се предлог Ректору Универзитета за одбијање захтева. Одбор у процесу одбијања је дужан да размотри да ли одбијена пријава садржи елементе лажне, односно шиканирајуће пријаве и ако процени да за то постоји сумња, може да покрене поступак утврђивања одговорности подносиоца захтева. На основу резултата претходног поступка, Ректор Универзитета одлучује да ли постоје услови за покретање поступка за утврђивање одговорности или се поступак обуставља. Одлука се доноси у року од 15 дана и доставља се у писаној форми подносиоцу пријаве.

ПОСТУПАК ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПОВРЕДЕ И ОДГОВОРНОСТИ

ЗАХТЕВ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ СТРУЧНЕ КОМИСИЈЕ

Члан 11.

У случају да Етички одбор донесе одлуку о покретању поступка за утврђивање одговорности повреде правила Етичког кодекса научно-истраживачког рада, Ректор Универзитета покрене поступак Захтевом за утврђивање повреде и одговорности.

Уколико постоји основана сумња на постојање неакадемског понашања, у року од осам дана од дана пријема писаног изјашњења, односно од доношења закључка у случају недостављања писаног изјашњења, Одбор доставља захтев стручном органу матичне установе (Наставно-научном већу) да образује Стручну комисију.

САСТАВ СТРУЧНЕ КОМИСИЈЕ

Члан 12.

Стручну комисију чине пет чланова и то:

- 1) два члана из одговарајуће или блиске научне области; које бира стручни орган Универзитета (Наставно-научно веће) по отпочињању поступка формирања стручне комисије;
- 2) једног члана кога именује Сенат Универзитета, а који није запослен на Универзитету;
- 3) једног члана кога именује Национални савет за високо образовање, а који није запослен на Универзитету.

ПОСТУПАК ФОРМИРАЊА СТРУЧНЕ КОМИСИЈЕ

Члан 13.

На првој наредној седници Наставно-научно веће као стручни орган Универзитета отпочиње формирање стручне комисије одлуком о формирању комисије и именовањем два члана.

Истовремено на истој седници упућује писмене захтеве Сенату и Националном савету за високо образовање да именују по једног члана стручне комисије.

Комисија је формирана протеклом два дана након именовања последњег спољног члана комисије.

Ректор је дужан да одмах након истека рока из предходног става овог члана, донесе решење о образовању и саставу стручне комисије и ово решење достави члановима.

Решење о саставу стручне комисије се доставља и институцијама које су именовале спољне чланове.

ЛИЦА КОЈА НЕ МОГУ БИТИ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Члан 14.

Члан стручне комисије не сме се налазити у сукобу интереса. У саставу стручне комисије не могу да буду наставници или истраживачи који су претходно написали позитивну рецензију рада, ментор и чланови комисије за оцену и комисије за одбрану, потписници званичних извештаја, као ни акузатор.

МЕТОДИ И НАЧИН РАДА СТРУЧНЕ КОМИСИЈЕ

Члан 15.

Стручна комисија може вршити процену оригиналности непосредним упоређивањем или узимајући у обзир резултате софтверске анализе, уколико оцени да је то потребно, као и друге методе и стандарде, сходно специфичности научне области (увид у истраживачку документацију, као и увид у прикупљену, односно коришћену грађу и сл.).

Стручна комисија може да затражи мишљење и од ментора, чланова комисије за оцену и комисије за одбрану, рецензената, одговарајућег стручног органа високошколске установе и других стручних лица и тела.

Стручна комисија ради на затвореним седницама, где преиспитује доказе о повреди правила Етичког кодекса научно-истраживачког рада. Такође, Комисија у присуству чланова Одбора усмено саслушава лице против кога је покренут поступак.

У току поступка Стручна комисија утврђује релевантне чињенице увидом у научне радове, релевантну документацију и др. Ради утврђивања чињеница, Комисија може да саслуша и трећа лица, која су упозната са конкретним научним истраживањем лица против кога се поступак води.

ДОНОШЕЊЕ СТРУЧНОГ МИШЉЕЊА

Члан 16.

Уколико на основу преиспитивања доказа, Стручна комисија већином гласова утврди да лице против кога се поступак води није повредило правила Етичког кодекса научно-истраживачког рада, о томе обавештава Одбор за професионалну етику, који уз одговарајуће доказе и написано мишљење даје предлог ректору да се поступак обустави.

Уколико Комисија већином гласова утврди да постоји повреда правила Етичког кодекса научно-истраживачког рада, доноси Одлуку о утврђеној одговорности са предлогом за предузимање одговарајућих академских мера и/или за изрицање одговарајућих санкција.

МИШЉЕЊЕ ОДБОРА

Члан 17.

Стручна комисија у року од 60 дана од дана свог образовања доставља Етичком одбору образложено стручно мишљење. У овај рок не рачуна се период између 15. јула и 20. августа.

Рок изузетно може бити продужен на образложени предлог комисије за додатних 30 дана.

1. На основу стручног мишљења Стручне комисије и писаног изјашњења лица за које постоји основана сумња да се неакадемски понашало, Одбор у року од 15 дана од дана достављања стручног мишљења саставља Извештај са мишљењем и доставља га Ректору Државног универзитета у Новом Пазару. Одбор може, у свакој фази свога рада, да Ректору Државног универзитета у Новом Пазару упути образложени предлог да суспендује лице против кога је поступак покренут до окончања тог поступка.

САДРЖИНА МИШЉЕЊА

Члан 18.

Мишљење Одбора садржи:

- 1) опис захтева и питања о којима је Одбор расправљао;
- 2) наводе о повредама начела и правила Кодекса које је Одбор узео у разматрање;
- 3) детаљно образложен став Одбора о томе да ли понашање члана академске заједнице Универзитета које је предмет захтева представља повреду Кодекса, као и оцену о тежини повреде;

- 4) предлог Одбора о мери која треба да се изрекне и која може да допринесе да такве или сличне повреде Кодекса не буду поновљене;
- 5) податак о исходу гласања (да ли је мишљење донесено једногласно или не);
- 6) друге потребне елементе.

Мишљење Одбора потписују председник и чланови Одбора.

2. Уколико утврди постојање неакадемског понашања, Одбор може у оквиру Извештаја предложити и да мере за повреду Кодекса буду изречене ментору, рецензентима и члановима комисија за писање извештаја о наставном и научноистраживачком раду.

Уколико Одбор утврди да није било повреде академског интегритета и да се пријава претежно заснива на неистинитим наводима, односно да садржи шиканирајуће елементе, покренуће поступак утврђивања одговорности акузатора.

ОДЛУКА О ЗАХТЕВУ

Члан 19.

Након пријема мишљења Одбора, ректор Универзитета у року од 15 дана од дана пријема мишљења доноси:

- 1) одлуку којом се захтев одбија и ослобађа одговорности лице против којег је вођен поступак, или
- 2) одлуку којом се лице, против којег је захтев поднет, оглашава одговорним и изриче одговарајућу меру за повреду Кодекса.

Одлука садржи: увод, изреку, образложење и поуку о правном леку, а доставља се учесницима у поступку, у року од 8 дана од дана доношења.

ЖАЛБА НА ПРВОСТЕПЕНУ ОДЛУКУ

Члан 20.

Лице против којег је изречена мера за утврђено неакадемско понашање, као и подносилац предлога или иницијативе, имају право жалбе на првостепену одлуку Сенату Универзитета, коме је Статутом Државног универзитета у Новом Пазару дато право да одлучује у другом степену о поступку за повреду Етичког кодекса научно-истраживачког рада.

Жалба се подноси преко Секретаријата у року од 15 дана од дана пријема одлуке. Секретаријат Универзитета жалбу доставља учесницима у поступку утврђивања неакадемског понашања и Одбору за професионалну етику. Секретаријат Универзитета је дужан да Сенату проследи и копију целокупног списка који се односи на предмет.

ДОНОШЕЊЕ ДРУГОСТЕПЕНЕ ОДЛУКЕ

Члан 21.

Сенат Универзитета приликом разматрања навода жалбе првенствено проверава да ли су поштована процесна правила у првостепеном поступку. Приликом разматрања навода жалбе, Сенат може затражити додатна објашњења од свих учесника у поступку утврђивања неакадемског понашања, као и других стручних лица која нису учествовала у првостепеном поступку.

У року од 60 дана од дана пријема жалбе, Сенат Универзитета као највише академско тело доноси одлуку коју ће образложити, а која може потврдити, преиначити или укинути првостепену одлуку и вратити је на поновно одлучивање. Дакле Сенат може донети одлуку:

- 1) којом се жалба одбија и потврђује одлука ректора и
- 2) којом се жалба уважава и преиначује одлуку ректора Универзитета.

У случају укидања првостепене одлуке, Сенат Универзитета ће упутити Одбор за професионалну етику које радње треба предузети или које доказе треба извести у првостепеном поступку.

Сенат ће решењем одбацити жалбу ако утврди да је неблаговремена, недопуштена или изјављена од неовлашћеног лица.

Одлука Сената Универзитета је коначна у поступку утврђивања неакадемског понашања. Одлука се доставља учесницима у поступку и Одбору за професионалну етику. Универзитет доставља Националном савету за високо образовање другостепену одлуку којом се изриче мера за утврђено неакадемско понашање, у року од осам дана од дана коначности.

ПОНАВЉАЊЕ ПОСТУПКА УТВРЂИВАЊА НЕАКАДЕМСКОГ ПОНАШАЊА

Члан 22.

У случају појављивања нових чињеница које су од значаја за доношење одлуке, а које нису биле познате док је вођен поступак утврђивања неакадемског понашања, Одбор може, по подношењу образложеног захтева или на сопствену иницијативу, покренути обнову тог поступка.

Када истекне пет година од када је одлука постала коначна, више не може да се захтева понављање поступка, нити може да се понови поступак утврђивања неакадемског понашања.

МАЛИЦИОЗНА ПРИЈАВА

Члан 23.

Уколико се утврди да не постоји повреда Кодекса и академског понашања и да се, истовремено, пријава претежно заснива на неистинитим наводима или да садржи шиканирајуће елементе, покренуће се поступак утврђивања одговорности подносиоца захтева.

Документа везана за спровођење поступка за утврђивање одговорности чувају се 30 година.

III ДЕО

САНКЦИЈЕ ЗА КРШЕЊЕ ЕТИЧКОГ КОДЕКСА НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

ВРСТЕ МЕРА

Члан 24.

Изрицање мера представља израз неслагања академске заједнице са недопуштеним понашањем из Кодекса, као друштвено неприхватљивим поступањем. Мере имају за првенствени циљ безусловно ограђивање високошколске установе од наведеног понашања, као и упућивање поруке најширој јавности да су такви облици понашања непримерени члановима академске заједнице.

Не представљају повреду академског интегритета радње проистекле из грешке иза које стоје часне намере, а која је довела до занемарљивог обима плагијата, односно аутоплагијата. Постојање грешке иза које стоје часне намере и занемарљивог обима плагијата, односно аутоплагијата мора бити образложено у извештају стручне комисије.

За повреду Етичког кодекса научно-истраживачког рада изричу се:

- мере за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања;
 - мере за утврђене мање повреде или немаран однос према обавези коректног академског понашања.
1. Мере за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања су:
- оглашавање дипломе о стеченом научном називу доктора наука ништавом у случају коначне одлуке којом је утврђено да докторска дисертација није резултат оригиналног научног рада. Даном оглашавања ништавости дипломе о стеченом научном називу доктора наука, лицу чија је диплома оглашена ништавом престају права и обавезе проистекле по

основу стицања дипломе која је поништена. Сходан поступак примењује се и у односу на магистарску тезу, мастер рад или дипломски рад;

– одузимање наставничког, односно сарадничког звања у случају ако се сазнају нове чињенице, односно појаве докази из којих произлази да у тренутку избора у звање кандидат није испуњавао услове прописане законом, односно ако се утврди да радови на основу којих је кандидат изабран у звање представљају резултат неакадемског понашања. Поступак одузимања звања покреће орган пословођења, а спроводи се на начин који је предвиђен за стицање звања.

Коначна одлука о мери за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања објављује се на седници стручног органа и органа управљања матичне установе и стручног органа самосталне високошколске установе у чијем је саставу матична установа, као и на интернет страницама матичне и самосталне високошколске установе.

2. Мере за утврђене мање повреде или немаран однос према обавези коректног академског понашања су:

- опомена;
- јавна опомена;
- јавна осуда.

Облик мере за утврђене мање повреде или немаран однос према обавези коректног академског понашања одређује се у зависности од тежине учињене повреде, штете која је нанета угледу високошколске установе, активности које је учинилац предложио да ће предузети у сврху отклањања последица повреда Кодекса научно-истраживачког рада и процене да ће изречена мера довољно утицати на њега да више не врши повреде Кодекса. О облику мере за повреду Кодекса у виду мање повреде или немарног односа према обавези коректног академског понашања одлучује надлежни стручни орган. Одлука мора садржати образложење због чега се одређено понашање сматра мањом повредом или немарним односом, а не неакадемским понашањем које повлачи мере из овог Кодекса.

Опомена се изриче учиниоцу повреде Кодекса у виду писаног упозорења без објављивања и уноси се у евиденцију о изреченим мерама упозорења, али не чини саставни део досијеа наставника, сарадника, истраживача, студента или запосленог.

Јавна опомена се изриче учиниоцу повреде Кодекса, објављује се на седници стручног органа и органа управљања матичне установе и уноси се у досије наставника, сарадника, истраживача, студента или запосленог.

Јавна осуда изриче се учиниоцу повреде Кодекса, објављује се на седници стручног органа и органа управљања Државног универзитета у Новом Пазару, као и на интернет страници Универзитета, а уноси се у досије наставника, сарадника, истраживача, студента или запосленог.

Јавна опомена и јавна осуда објављују се одмах по коначности одлуке којом су изречене.

АКАДЕМСКЕ МЕРЕ

Члан 25.

1. У случају доказане повреде правила Етичког кодекса научно-истраживачког рада због навођења неистинитих података или повреде интелектуалне својине, аутор је обавезан да повуче спорну публикацију, без обзира да ли је она већ објављена или се налази у различитим у фазама објављивања.
2. У случају коауторства, коаутор је обавезан да се сагласи са повлачењем рада, без обзира на то што није повредио правила Етичког кодекса научно-истраживачког рада.
3. Аутори и коаутори који су одговорни за објављивање неистинитих научних података дужни су да у одређеном року поднесу извештај Етичком одбору о предузетим мерама за повлачење публикације и о њиховом исходу.
4. Радови за које Стручна комисија утврди да су фалсификати, бришу се са листе публикација аутора и коаутора или се означавају на одговарајући начин.
5. Одбор за професионалну етику обавештава научне установе, удружења и друге релевантне институције, а посебно оне које финансирају научне пројекте о недозвољеном понашању истраживача у случају да их се то непосредно тиче или у случају када је дотични истраживач на руководећем месту или учествује у раду тела које доноси одлуке.

ЗАШТИТА ТРЕЋЕГ ЛИЦА И/ИЛИ ЈАВНОСТИ

Члан 26.

1. Уколико је потребно ради заштите трећег лица, очувања поверења у академску честитост, ради враћања научног реномеа, ради спречавања негативних последица или уколико је то у општем јавном интересу, исход поступка за утврђивање одговорности повреде правила Етичког кодекса научно-истраживачког рада треба на одговарајући начин објавити широј јавности.

ЗАШТИТА УЧЕСНИКА У ПОСТУПКУ

Члан 27.

1. На крају поступка утврђивања одговорности треба се побринути да учесници у поступку који нису својом кривицом уплетени у токове недозвољеног научног понашања не трпе даље штетне последице у погледу њиховог личног и научног интегритета. У том смислу ове личности треба да добију писану изјаву Етичког Одбора за професионалну етику да им се на терет не ставља недозвољено научно понашање.
2. Уколико се покаже да је пријава поднета злонамерно, подносилац пријаве се кажњава јавном и писаном опоменом.

IV ДЕО

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Ступање на снагу Етичког кодекса научно-истраживачког рада- Добра пракса

Члан 28.

Етички кодекс научно-истраживачког рада - Добра научна пракса ступа на снагу 8 дана од дана објављивања на интернет страници Државног универзитета у Новом Пазару (www.np.ac.rs).
Даном ступања на снагу овог Кодекса престаје да важи Етички кодекс научно-истраживачког рада - Добра научна пракса број 3991/20 од 22.12.2020. године.

ПРЕДСЕДНИК СЕНАТА

Проф. др Драгослав Шумарац, в.д. ректора ДУНП